

Obsah

Předmluva	11
-----------------	----

I. Úvod do problematiky

Škola a moderní společnost	17
Mezi státem a národem	19
Objekt a problematika výzkumu	25
Vytyčení problému	33
Metodická úvaha	35
„Histoire croisée“	37

II. Jazyky a literatura

Jazyky a společnost na území Československa.

Teoretická východiska	45
Úvod do tématu	45
Národ, jazyk a nacionalismus	49
Koppelmanovy úvahy o jazyce	54
Jazyk – stát – občan	61
Exkurz: Jazyk a husitství	63
Česko-německé jazykové hierarchizace	67
Vytrácení polyglosie v Předlitavsku	72
Problémy zalitavské polyglosie	78
Jazyky a národnostní menšiny v první ČSR	83
Jazykové plánování	86
Plánování statusu	88
Škola a plánování statusu	90
Zavedení „českoslovenštiny“ a reakce	92

Idea čechoslovakismu a jazyky ve škole	97
Úvod do tématu	97
Pohledy na čechoslovakismus	101
Čechoslovakismus a výuka mateřštiny	107
Jazykové asymetrie	109
Slovensko-český diskurz ve stínu nacionalismu	114
Česko-slovenské soužití ve školství	120
Korpusové plánování a politika	129
Čítanka jako nástroj politického vzdělávání	136
Čechoslovakismus čítanek	138
Závěrečná ohlédnutí a výsledky	147
Němčina v první Československé republice	149
Úvod do tématu	149
Němci a němčina v ČSR	151
„Odrakouštění“ v jazyce?	156
Bývalá uherská území státu	164
Zavádění jazykové reciprocity	167
Francouzské paradigma	169
Kulturní transfery na pozadí jazykové výměny	171
Němčina ve stínu politiky	174
Závěrečná ohlédnutí a výsledky	178
Literární výuka v němčině	181
Úvod do tématu	181
Německé koncepty výuky literatury	184
Československá koncepce výuky němčiny	194
Antologie jako paradigma	199
Von deutscher Art und Kunst	203
Heimat und Welt	212
České učebnice pro výuku literatury v rámci němčiny	218
Aspekty aprobačních řízení	231
Závěrečná ohlédnutí a výsledky	233

III. Dějiny a škola

Československé dějiny?	239
Úvod do tématu	239
Dějepis a národnostní politika	242
Čechoslovakismus a československé dějiny	247
Československé dějiny v učebních plánech	252
Kariéra Pekařovy učebnice	258
Pekařovy Dějiny československé	263
Pekařova učebnice u národnostních menšin	266
Německá perspektiva československých dějin	270
Slovensko mezi Maďary a Čechy	275
Pekař v maďarském překladu	281
Nové Dějiny československé v Klikově přepracování	284
Československé dějiny ze slovenské perspektivy	288
Závěrečná ohlédnutí a výsledky	295
Dějepisné atlasy jako objekt kulturních transferů	299
Úvod do tématu	299
K historii školních atlasů	302
Dějepisné atlasy a první republika	305
Atlasy Antona Altrichtera a Jaroslava Lameše	309
Modernizace atlasů	311
Dějepisné atlasy jako předměty kulturního transferu?	314
Porovnávání jazykových verzí	319
Atlas mezi Němci a Čechy	322
Závěrečná ohlédnutí a výsledky	326

IV. Exkurz: Židovské střední školství v ČSR

Geneze moderních židovských středních škol v ČSR	331
Úvod do tématu	331
Koncept moderní židovské výchovy	335

Potíže s realizací	342
Mukačevo jako příslib?	349
Židovská škola a československý stát	353
Všední školní den v Brně	363
Školní všední den v Mukačevě	368
Závěrečná ohlédnutí a výsledky	375

V. Závěrečná ohlédnutí a výsledky

Shrnutí a závěry	381
Empirie, její generalizace a kontextualizace	383
Závěrečná metodická reflexe	400
Literatura a prameny	403
Shrnutí	439
Zusammenfassung	443
Zhrnutie	449
Összefoglaló	453
Streszczenie	457
АНОТАЦІЯ	461
תקציר	564
Geografický rejstřík	469
Jmenný rejstřík	473